

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

Mateřská škola Praha 9 - Lehovec, Chvaletická 917

Chvaletická 917, 198 00 Praha 9 - Lehovec

Identifikátor zařízení: 600 040 186

Termín konání komplexní inspekce: 20. - 21. březen 2001

Čj.	015 126/01-1404
Signatura	ka9au122

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Čtyřtřídní mateřská škola (MŠ) je umístěna v sídlištní zástavbě v typizované budově. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení, vydané ŠÚ Praha 9 pod č.j. 1009/Z/ŠÚ P9/96-02, ze dne 2.4.1996 se shoduje s informačním výpisem k 1. 9. 1998, vydaným ŠÚ Prahy 9. Předškolní zařízení je zálohovou organizací, součástí školy je školní jídelna s kapacitou 160 jídel. Výjimka z počtu dětí pro letošní školní rok 2000/2001, projednaná na 100 dětí, není překračována. Děti jsou rozděleny do čtyř věkově heterogenních tříd. Z celkového počtu byla 10 dětem odložena povinná školní docházka (OŠD).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování

Vzdělávací program vychází orientačně z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy z r. 1983, dále jsou použity metodické materiály Šimon půjde do školy. Ke stanovenému vzdělávacímu programu jsou pro všechny třídy zpracovány měsíční tématické plány s částečně modifikovanými úkoly i obsahy, s důrazem na uplatňování poznávacích složek. Kromě klasického zaměření se měsíční témata často orientují na lidové tradice a roční svátky. Plánování směřuje více k plnění cílů formou řízených činností než spontánních aktivit. Důraz je kladen na hledání optimální formy práce s předškolními dětmi s cílem připravit je na vstup do základní školy. Diferenciace nároků dle věku však není v plánech zachycena. Návaznost plánu na koncepční záměry je možné vysledovat vzhledem k jejich obecnému zaměření.

Podmínky vzdělávací činnosti

Vzdělávací práci zabezpečuje osm učitelek včetně ředitelky školy. Ředitelka a jedna z učitelek jsou absolventkami vysokoškolského studia obor předškolní pedagogika, dvě učitelky nesplňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Dalšímu vzdělávání se soustavně věnují jen některé učitelky. Věkové složení pedagogického sboru se pohybuje kolem 35 let. Pedagogický sbor je stabilizován.

Prostorové podmínky školy jsou plně vyhovující. Vybavení mateřské školy má standardní úroveň, nábytek je funkční, pouze velikost sedacího nábytku neodpovídá antropometrickým požadavkům vzrůstu nejstarších dětí. Hraček a pomůcek je dostatek, knihovna i audiovizuální technika odpovídá potřebě. Estetika prostředí je dosahována hojným využitím dětských výtvarných prací, které dávají všem prostorům charakteristický ráz. Přilehlá zahrada je upravená a poskytuje dětem možnosti pohybového vyžití celoročně.

Podmínky školy z hlediska psychohygieny jsou naplňovány v oblasti bezpečnosti, čistoty, tepla i světla. Pitný režim je realizován. Učitelky respektují individuální potřebu spánku v souladu s potřebami dětí. Nedostatkem je nevyváženost spontánních a řízených činností v denním režimu na úkor činností spontánních.

Spontánní a řízené činnosti

Učitelky dosahují ve formách a metodách vzdělávací práce rozdílné kvality, odpovídající jejich zkušenostem nebo metodické zdatnosti. Ve spontánních činnostech sledovaných ve dvou třídách se projevovala funkční organizace, děti využívaly ke hrám prostor celé třídy. Převažovaly hry u stolků ve skupinách, také konstruktivní hry v prostoru měly dobrou úroveň. Děti měly možnost v konstruování pokračovat příští dny. Skupinové hry probíhaly pod řízením učitelek, byly zaměřené na výtvarné cíle a děti svým průběhem uspokojovaly. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly přirozené, děti využívaly možností vlastní volby hračky i partnera. I méně zadaptované nejmladší děti se věnovaly hře a dobře reagovaly na podněty učitelek. Nápaditost a invence při vedení spontánních činností byly zvláště patrné v práci učitelky vysokoškolačky, ale i učitelka bez pedagogické a odborné způsobilosti až na drobné metodické chyby prokázala schopnost dětí zaujmout a vést. Nedostatkem bylo nevyužití časového prostoru pro hry, které se projevilo v ostatních dvou třídách. Děti, které přicházely do mateřské školy později, neměly prakticky možnost se do hry začlenit.

Řízeným činnostem je v mateřské škole přikládána nadměrná pozornost, částečně vykrývají časový prostor určený pro spontánní aktivity dětí, což odporuje poslání dominantní úlohy hry v předškolním věku. Učitelky užívají frontální, skupinové i individuální formy práce. Vycházejí z klasických metod, v některých případech se ojediněle objevují i progresivní výchovné postupy. Dostatečná péče se věnuje pohybové výchově, na které je patrné systematické denní působení. Také zaměření na výtvarnou výchovu se projevuje v kladném vztahu dětí i učitelek k tvořivosti, rozvíjení fantazie a pracovních návyků.

Nedostatečná pozornost je věnována aktivní spoluúčasti a seberealizaci dětí. Některé učitelky se snaží především o plnění plánem stanoveného cíle a méně zohledňují prožitkové učení a zájem dětí. Výrazné výkonové zaměření dětí se projevuje v akcentování přípravy dětí na základní školu. Tento trend se obrátí i v uplatňovaných nadstandardních aktivitách, zvláště v kroužku nazvaném „Školička“, jehož cílem je školní připravenost jednotlivých dětí. K tomuto účelu je vytvořen mimořádný systém rozvrhu služeb učitelek, který umožňuje zvýšenou péči o děti předškolního věku. Předmětem zájmu jsou především racionální složky poznávání, což není v souladu s harmonickým rozvojem osobnosti dětí. To se projevuje i v záznamech, které jsou u předškolních dětí pravidelně vedeny.

Mateřská škola poskytuje dětem možnost zájmových kroužků: výtvarný, tělovýchovný, hudební a kroužek hry na zobcovou flétnu, jehož kvalita byla při inspekci ověřena hospitací. Pozitivem je vedení kroužků učitelkami mateřské školy.

Upevňování hygienických a kulturně společenských návyků je věnována přiměřená péče. Podíl dětí na přípravě stolování a esteticce prostředí je minimální, organizace činností není vhodně volena.

Ve spontánních činnostech se učitelkám dařilo nabídkou hraček děti dobře motivovat. Děti jsou průběžně podněcovány k činnosti, pozitivně hodnoceny a chváleny. Svým chováním projevují učitelkám důvěru. Také rozhodovací schopnosti dětí ve sledovaných dvou třídách při spontánních činnostech se projevovaly pozitivně, učitelky podporují jejich sebedůvěru.

Úroveň motivace řízených činností nebyla vždy dostatečná, a to jak vstupní, tak i průběžná. Důvodem je i neúměrné zaměření na plnění stanovených cílů, namísto využívání emocí a zájmů dětí. Také rozhodovací schopnosti dětí nejsou v některých třídách dostatečně podporovány, neboť jim nejsou vytvářeny k tomuto účelu vhodné příležitosti. Hodnocení dětí je pozitivní, zbytečné mentorování se nevyskytuje.

Při řízených i spontánních činnostech jsou učitelky dětem partnery. Atmosféra tříd je příznivá. Chování dětí je přirozené, jsou komunikativní, konfliktní situace se vyskytovaly ojediněle a učitelky je uměly řešit. Poněkud nevyváženě působil v některých třídách převažující poměr

verbálního projevu učitelek nad projevy dětí a s tím i související dominance učitelek, zvláště patrná při řízených činnostech. Také spontaneita dětí je někdy při řízených činnostech poněkud omezoována, některé učitelky ve snaze o maximální výkony inklinují k manipulaci s dětmi.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování reaguje na trendy v předškolní výchově, jeho úroveň je velmi dobrá. Personální i materiální podmínky vzdělávací činnosti mají průměrnou úroveň, úroveň psychohygienických podmínek je velmi dobrá. Organizace, formy a metody při spontánních a řízených činnostech dosahovaly úrovně průměrné. Zásadním nedostatkem byla převaha řízených činností. Motivování a vedení dětí k hodnocení vlastních výsledků i výsledků ostatních má průměrnou úroveň, interakce a komunikace je mezi dětmi i dospělými přátelská, na velmi dobré úrovni.

Celkově má vzdělávací činnost průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování je pojato systémově. Mateřská škola má vytvořen vlastní koncepční záměr s cílem umožnit rozvíjení osobnosti dítěte v optimálních podmínkách a rozvíjet spolupráci školy s rodinou. Hlavní cíle koncepce jsou zpracovány do „Projektu Školička“ na období dvou let, s pravidelným vyhodnocováním na konci školního roku. Hlavní úkoly navazují na stanovené koncepční záměry. Plán vymezuje základní úkoly v jednotlivých oblastech. Úkoly vzdělávací činnosti jsou rozpracovány do tematických plánů. Plán je funkční a byl přijat celým kolektivem zaměstnanců.

Organizování

Organizace chodu školy má přesně stanovená pravidla. Ředitelka byla do funkce jmenována na základě výsledku konkurzního řízení v roce 1990. Řízení je realizováno ve stylu demokratických principů, s oporou o § 3, odst. 1, 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Přestože většinu pravomocí si ředitelka ponechala, část dílčích kompetencí delegovala na svoje zástupkyně (jedna na kmenové škole a jedna na odloučeném pracovišti). Navíc v současné době je ředitelka pověřena řízením i dvoutřídní MŠ Šestajovická. Rozpis služeb učitelek je zpracován s ohledem na efektivní využití přímé výchovné povinnosti učitelek v zájmu dětí. Vzhledem k tomu, že na obou školách je jeden pracovní úvazek krácen o polovinu, jedna z učitelek má pracovní úvazek na obou školách.

Časový harmonogram činností v průběhu dne upřednostňuje aktivity řízené. Vzdělávací činnost je organizována kombinováním různě velkých skupin dětí, umožňující velkou variabilitu. Zvlášť jsou realizovány vzdělávací aktivity pro děti předškolního věku, kdy učitelky mají možnost lépe posoudit jejich úroveň školní zralosti. Učitelky při práci pravidelně využívají grafických listů k rozvíjení grafomotorických dovedností. Dohromady pracují předškolní děti z obou tříd v přízemí a zvlášť v I. patře. Učitelky obsah činností zapisují do vyčleněného programu výchovné práce. Základní program škola rozšířila o kroužek hry na zobcovou flétnu, kroužek výtvarný, hudebně-pohybový a tělovýchovný.

Informační systém vnitřní i vnější vychází z Řádu mateřské školy a pracovního řádu. Plynulý chod je zabezpečen pokyny k docházce dětí a k jejich předávání, k provozu školy a způsobu platby. Další pokyny se týkají stravování a chování dětí i dospělých v areálu školy. Pracovní řád přesně vymezuje povinnosti všech zaměstnanců, rozpis pracovní doby, pokyny k čerpání dovolených a k výměně služeb. Zástupkyně ředitelky eviduje docházku dospělých. Jasně stanovena je výchovná práce učitelek, povinnosti provozních zaměstnanců a kuchařek.

Rodiče jsou s učitelkami v pravidelném každodenním kontaktu při předávání dětí. Zásadní informace organizačního charakteru jsou vyvěšovány v šatnách na nástěnkách. Při MŠ existuje oficiálně zaregistrovaný Klub rodičů, se kterým ředitelka projednává otázky provozní, nabídky spolupráce a aktuální problémy. Vedení školy navíc organizuje Studio pro rodiče, které je určeno pro rodiče dětí, které nejsou zařazené do docházky. Nabízený program, společný pro děti i rodiče je realizován ve čtvrtek od 16 do 17 hodin. Program se přizpůsobuje skladbě dětí. Do MŠ mohou přicházet rodiče s dětmi již od 1,5 - 2 let věku dítěte.

Kontrola povinné dokumentace dle § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školách a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zjistila, že škola používá předepsaných tiskopisů, které jsou řádně vyplněny. Záznamy v přehledech výchovné práce mají průkazný charakter. Učitelky vedou pedagogické záznamy o dětech předškolního věku, včetně dětí s OŠD. Rozhodnutí ředitele základní školy (ZŠ) o této skutečnosti bylo u všech 10 dětí předloženo. Zápisy z pedagogických rad dokladují, že pedagogické porady se zabývají převážně otázkami organizačními, pedagogické otázky jsou řešeny okrajově. Individuální logopedickou péčí si pro svoje děti zajišťují rodiče samostatně.

Vedení MŠ spolupracuje s vedením ZŠ Lehovec, kam většina dětí odchází. Vedení ZŠ umožňuje MŠ využívat tělocvičnu pro organizování dětského karnevalu a hřiště pro organizování sportovních aktivit dětí. Mateřská škola dlouhodobě vytváří podmínky pro realizování pedagogické praxe žákyním Vyšší pedagogické školy.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy klade důraz na získávání nových poznatků a sama se aktivně vzdělávacích akcí účastní. O další vzdělávání pořádané Pedagogickým centrem se zajímá jen několik učitelek. Nevýhodou je také, že přihlášené učitelky nejsou vždy na vzdělávací akce z kapacitních důvodů zařazené. Ředitelka pro další vzdělávání vytváří podmínky tím, že průběžně doplňuje odbornou knihovničku o nově vycházející odborné publikace. Získané poznatky si učitelky předávají na pedagogických radách. Metodické vedení nekvalifikovaných učitelek probíhá formou ústních konzultací, bez písemných podkladů.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je zaměřena na pravidelnou průběžnou kontrolu provozu školy. Ředitelka řeší vzniklé problémy okamžitě. Hospitační činnost je orientována na práci s dětmi předškolního věku. Četnost standardně provedených hospitací se zápisem a stanovenými závěry pro další práci učitelek je nízká, přestože v MŠ pracují dvě učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Ředitelka namátkově hospituje ve třídách podle aktuální situace. Při hodnocení kvality vzdělávací činnosti zohledňuje skutečnost, že pedagogický kolektiv je stabilizovaný a úroveň práce jednotlivých učitelek zná, což prokázala při rozborové činnosti. Rozdělování výše osobního ohodnocení a finančních odměn probíhá diferencovaně. Oceňováno je zapojení učitelek i ostatních pracovníků do organizování zájmových aktivit školy.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry byly stanoveny na základě analýzy dosažených výsledků a s ohledem k podmínkám školy. Systém plánování zahrnuje dlouhodobé i krátkodobé cíle, úroveň plánování je velmi dobrá. Zvolené organizační uspořádání je na velmi dobré úrovni. Ředitelka stanovila kompetence pracovníků, informační systém zajišťuje relevantní informace rodičům dětí i pracovníkům školy. Rovněž vedení a motivování lidí je na velmi dobré úrovni. Zvolený kontrolní systém není prokazatelný, což snižuje jeho funkčnost a tím je jeho úroveň průměrná.

Kvalita řízení je velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Inspekce nezjistila neefektivní čerpání finančních prostředků, přidělených ze státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škola školských zařízení, vydané ŠÚ Prahy 9 pod č.j. 1009/Z/ŠÚ P9/96-02
- Informační výpis vydaný ŠÚ Prahy 9 k 1. 9. 1998
- Projekt vzdělávací činnosti Školička na období 1999/2000 - 2000/2001
- Hodnocení průběhu Projektu Školička za škol. rok 1999/2000, projednané 28. 6. 2000
- Podkladová dokumentace před inspekcí
- Tématické plány vzdělávací činnosti
- Pedagogické záznamy o dětech
- Rozhodnutí o OŠD 10x
- Přehledy výchovné práce 5x
- Docházky dětí
- Evidenční listy dětí, přihlášky dětí
- Zápisy z pedagogických a provozních porad
- Zápisy z provedených hospitací
- Kniha úrazů

ZÁVĚR

pozitiva :

- *aktivní zapojení učitelek do zájmových aktivit školy*
- *rozdělení dětí do věkově heterogenních skupin*
- *prezentace školy na veřejnosti*

negativa :

- *nevyvážený poměr mezi činnostmi na úkor spontánních aktivit dětí*
- *nižší zájem některých učitelek o další vzdělávání*

Práce mateřské školy je celkově velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.
Člen týmu	Jindra Černá	J. Černá v.r.

V Praze dne 30. března 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 4. 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

PaedDr. Blanka Borová

Dr. Blanka Borová v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-04-20	010 170/01-1404
Zřizovatel:	2001-04-20	010 171/01-1404

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.